

Kvarteret Johannes större

Kvarteret Johannes större är ett av de få kvarter

som överlevde Stockholms stora cityomdaning under 1950-, 60- och 70-talen. Kvarteret tillkom genom den stora stadsplaneregleringen på Norrmalm under 1640-talet och hörnhuset Drottninggatan-Jakobsgatan är ett av de bäst bevarade 1600-talshusen på nedre Norrmalm. I övrigt innehåller Johannes större flera intressanta byggnader, till exempel före detta Inteckningsbankens stora komplex som upptar kvarterets norra del och som i dag bland annat inrymmer Medelhavsmuseet.

Under 1960-talet påbörjades en utflyttning av regeringskansliet från Gamla stan till södra Klara. När riksdagen 1975 beslöt att flytta tillbaka till Helgeandsholmen behövdes regeringens lokaler i Gamla stan för riksdagen och därför inleddes 1977 en definitiv flyttning av departementen till södra Klara. Flyttningen avslutades först i år när Utbildningsdepartementet lämnade Mynttorget för Drottninggatan.

En av målsättningarna för regeringskansliets etablering i södra Klara var att de kulturhistoriskt värdefulla byggnader som fanns där skulle bevaras. Så har också skett i stor utsträckning.

I dagarna slutför Fastighetsverket en ombyggnad av den västra delen av kvarteret Johannes större

för Utrikesdepartementets handelsavdel-

ning. De tre hus som ingår i ombyggnaden härstammar ursprungligen från 1600-talet, men har bevarats i skiftande grad. Huset Jakobsgatan 19 byggdes om för Svenska läkarsällskapet 1878 och fick då sin nuvarande fasadutformning. Samtidigt inreddes en monumental sammanträdessal på de översta våningarna. Salen förändrades 1911 när Svenska Teknologföreningen var ägare av huset. Senare under 1900-talet delades rummet i två plan med ett mellanbjälklag. Nu återställs salen till 1911 års utseende. I hörnhuset Drottninggatan-Jakobsgatan, som i likhet med de övriga byggnaderna huvudsakligen innehåller kontorsrum med modern standard, har ett målat tak från 1640-talet tagits fram. Huvudentrén till departementslokalerna har adressen Fredsgatan 6 och ligger i ett hus som har sitt nuvarande utseende efter en genomgripande ombyggnad på 1920-talet för Hallbergs guldsmedsaktiebolag. Delar av inredningen från guldsmedsbutiken har bevarats efter den senaste ombyggnaden.

Arbetena i kvarteret Johannes större kommer längre fram att fortsätta i kvarterets östra del. ■

Staffan Nilsson

Målat bjälktak från 1640-talet i hörnhuset Drottninggatan-Jakobsgatan.
Taket togs fram vid den senaste ombyggnaden och den målade dekoren är
helt bevarad sedan 1600-talet.